

היום נלמד בעזרת ה':

סוטה דף לב

פרק שביעי. משנה: אלו נאמרין בכל לשון: כלומר כל אדם בשפה שהוא מבין, ולא צריך דווקא בלשון בקודש.

- **פרשת סוטה:** מה שהכהן אומר לה (= כפי שנאמר בפסוקים בפרשת סוטה), ואינו צריך לומר לה בלשון הקודש כפי שנכתב בפרשה.

- **וידוי מעשר:** בשנה השלישית לשמיטה צריך להוציא את כל המעשרות ולבערם מביתו, ונותן מעשר ראשון ללוי, ומעשר עני לעניים, ואת המעשר שני של השנתיים שעברו עליו להעלות לירושלים (= אם לא העלה עד עכשיו) ולאוכלו שם, ואח"כ מתוודה לפני ה' כפי שנאמר בתורה - "וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּעֶרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת וְגַם נִתְּתִי לַלֵּוִי וְלַגֵּר לִיתּוֹם וְלֹאֲלֻמָּנָה כָּכָל מִצְוַתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שִׁכַּחְתִּי: לֹא אֲכַלְתִּי בְּאֵזִי מִמֶּנּוּ וְלֹא בְּעֶרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטֶמְאָה וְלֹא נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת שְׂמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי עֲשִׂיתִי כָכָל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי". ויכול לומר זאת בכל לשון שמבין.

- **קרית שמע:** פרשיות קרית שמע שאומרים בבוקר ובערב.

- **ותפילה:** תפילת 'שמונה עשרה'.

- **וברכת המזון.**

- **ושבועת העדות:** מי שחבירו תובע ממנו לבוא לבית דין ולהעיד לו עדות על מעשה כל שהוא שהיה עד לו, והוא טוען שאין לו עדות על כך, משביעים אותו שאם הוא היה עד למעשה הזה שיבוא להעיד על כך. הדין הוא שמשביעים אותו בכל לשון שמבין, ואם נשבע בלשון שמבין והתברר שנשבע לשקר חייב להביא קרבן.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

- **ושבועת הפקדון:** מי שחבירו תובע ממנו פקדון שהפקיד אצלו, והוא מכחיש ואומר שלא הופקד אצלו כלום, משביעים אותו שאכן אין בידו כלום משל חבירו. הדין הוא שמשביעים אותו בכל לשון שמבין, ואם נשבע בלשון שמבין והתברר שנשבע לשקר חייב להביא קרבן וקרן וחומש לנגזל.

ואלו נאמרין בלשון הקודש: דווקא בלשון הקודש.

- **מקרא ביכורים:** כשמביא את הביכורים לירושלים עליו לקרוא פסוקים, כפי שנאמר - "וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲרָמִי אֲבִי וַיֵּרֶד מִצְרָיִםה וַיֵּגֶר שָׁם בְּמִתִּי מֵעֵט וַיְהִי שָׁם לִגְוִי גָדוֹל עָצוֹם וְרַב: וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה: וַנִּצְעַק אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת קוֹלָנוּ וַיֵּרָא אֶת עֲנָנוּ וְאֶת עֲמָלָנוּ וְאֶת לַחֲצֹנוּ: וַיּוֹצֵאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה וּבִמְרָא גָדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמִפְתִּים: וַיִּבְאֵנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲרֶץ זָבֶת חֶלֶב וְזָבֹשׁ: וְעַתָּה הִנֵּה הֵבֵאתִי אֶת רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לִי יְהוָה."

- **וחליצה:** חליצת יבמה, שהיא אומרת - "מֵאֵן יִבְמִי לְהָקִים לְאִחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יִבְמִי", והוא אומר - "לֹא תִפְצְתִּי לְקַחְתָּהּ", ואח"כ היא חולצת את נעלו ויורקת בפניו ואומרת - "כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אִחִיו".

- **ברכות וקללות:** שאמרו יהושע וישראל בהר גריזים והר עיבל בכניסתם לארץ.

- **ברכת כהנים:** בנשיאת כפים.

- **ברכת כהן גדול:** ביום הכיפורים לאחר שהכהן הגדול סיים את העבודות בקודש **הקדשים** הוא היה קורא בתורה ומברך שמונה ברכות. את הברכות היה אומר בלשון הקודש.

- **פרשת המלך:** פרשת 'הַקֹּהֵל' שהמלך היה קורא לכל ישראל במוצאי יו"ט ראשון של סוכות בשנה השמינית (= שנה שלאחר השמיטה).

- **פרשת עגלה ערופה:** אם נמצא הרוג ליד עיר ולא יודעים מי הרג אותו, היו זקני אותה העיר עורפים עגלת בקר ואומרים - "יִדְּיָנוּ לֹא נִשְׁפְּכוּ אֶת הַדָּם הַזֶּה הַזֶּה וְעִינֵינוּ לֹא רָאוּ: כִּפּוּר לַעֲמֹף יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּדִיתָ יְהוָה וְאַל תִּתֵּן דָּם נָקִי בְּקֶרֶב עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל".

(המשך בדף הבא ↓)

- ומשוח מלחמה בשעה שמדבר אל העם: כשהיו יוצאים למלחמה היה הכהן 'משוח מלחמה' אומר להם - "שִׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל אֲתֶם קִרְבִּים הַיּוֹם לְמִלְחָמָה עַל אֲיִבֵיכֶם אֶל יָרֵךְ לְבַכְכֶּם אֶל תִּירְאוּ וְאֶל תַּחֲפְזוּ וְאֶל תַּעֲרָצוּ מִפְּנֵיהֶם: כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הֵהָלֵךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֵם לָכֶם עִם אֲיִבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם".

מקרא ביכורים כיצד וכו': כעת המשנה מבארת את הדברים שאמרנו שצריך לאומרם בלשון הקודש, וכיצד לומדים שדווקא בלשון הקודש.

גמרא: תנו רבנן משמיעין אותה וכו' על מה היא שותה וכו': בתחילה הגמרא מביאה את הברייתא ואחר כך מסבירה אותה.

'על מה היא שותה' - 'על עסקי קינוי וסתירה': בגלל הקינוי והסתירה היא שותה. 'ובמה היא שותה?' - ככוס של חרס שהיא כלי מאוס. 'על מה נטמאת' מה גרם לה להיטמאות? - השחוק והקלות ראש עם הגברים. 'ובמה היא נטמאת?' - רק במקרה שנבעלה במזיד וברצון המים בודקים אותה, אבל אם היא נבעלה בשוגג (שאמרו לה מת בעלך) או באונס המים לא יבדקו אותה.

וכל כך למה: מדוע צריך לומר לה שהמים לא בודקים אותה כשנבעלה בשוגג או אונס? (את החלק הראשון 'על מה נטמאת' אומרים לה בכדי לתת מוסר לנשים שלא יקלו ראש עם הגברים). והתשובה: כדי שלא יצא לעז על המים, כאשר אשה שזינתה בשוגג או אונס תשתה והמים לא יעשו לה כלום, והיא תסבור שהמים לא פועלים כלל אפילו במזיד.

*

ויליף אמירה מסוטה: נאמר בוידוי מעשר "וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּעֶרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת" - ונאמר בסוטה "וְאָמַר הַכֹּהֵן לְאִשָּׁה" ובסוטה הכהן אומר לה בכל לשון.

קושיא: ויליף אמירה מלוים: שאמרו את הקללות בהר גריזים ועיבל "וְעָנּוּ הָלוֹיִם וְאָמְרוּ אֶל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל" והקלות נאמרו בלשון הקודש!

תירוץ: דנין אמירה גרידתא: בוידוי מעשר נאמר רק לשון של 'אמירה' "וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּעֶרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת" וכך גם בסוטה "וְאָמַר הַכֹּהֵן לְאִשָּׁה", ואילו בלויים נאמרה גם לשון של 'ענייה' "וְעָנּוּ הָלוֹיִם וְאָמְרוּ אֶל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל" ולכן לומדים מסוטה ולא מהלויים.

שבחו בקול נמוך - מן וידוי מעשר: 'ביודיו מעשר' מתוודה האדם בשבח של עצמו שהתנהג כשורה "לא עברתי ממצותיך ולא נשכחתי.. שמעתי בקול י-הוה אלהי עשיתי ככל אשר צויתני" ושם כתובה רק לשון של אמירה '**ואמרתי** לפני י-הוה אלהיך', ואילו בביכורים שהמביא מספר את גנותו על אביו לבן הארמי שהיה רשע נאמרה לשון 'ענייה' שהיא הרמת הקול '**ועניתי ואמרתי** לפני י-הוה אלהיך ארמי אבד אבי'.

קושיא: וגנותו בקול רם? וכו' שהרי לא חילק הכתוב מקום וכו': כלומר גם קרבן חטאת הבא על עבירות וגם קרבן עולה הבא בנדבה, נשחטים באותו מקום - בצפון העזרה, בכדי שלא יתביישו עובדי העבירה אם היו יודעים כולם שהם מביאים קרבן על כך.

תירוץ: לא תימא וכו' אלא אימא **צערו:** אדם צריך לפרסם את צרתו ברבים, כמו שהמביא ביכורים מפרסם את הצרות שעברו על עם ישראל: הצרה של לבן הארמי, והצרה של גלות מצרים. הסיבה שצריך לפרסם את צרתו - בשביל שיתפללו עליו, וזאת כמו שלמדנו ממצורע שנאמר בו 'וטמא טמא יקרא' ולומדים מכך שהמצורע מפרסם לרבים שהוא נצטרע כדי שיתפללו עליו שיתרפא.

קושיא: ולא? והא איכא דמים וכו': הרי יש היכר אם המביא קרבן הביא חטאת או עולה, כי דם חטאת ניתן במזבח מעל חוט הסקרא (= חוט אדום שהיה באמצע המזבח) ואילו דם עולה ניתן למטה? והתשובה היא שרק הכהן ידע זאת.

התם מיכסי באליה: 'האליה' = זנב הקבן מכסה את המקום הזה ואי אפשר להכיר אם הקרבן הוא זכר או נקבה.

שעירה מה איכא למימר: הרי אפשר להביא קרבן חטאת או מכבשה או משעירה (= עז נקבה), והרי לשעירה אין אליה ואם כן ניכר שהיא נקבה ויודעים הכל שהוא הביא קרבן חטאת על עבירה? והתשובה היא: שהוא בחר להביא שעירה במקום כבשה..

קושיא: חטאת דעבודת כוכבים וכו': הרי על עבודה זרה חייבים להיא רק קרבן שעירה, ואם כן ידעו הכל שהוא עבר עבירה? והתשובה היא שבעוון גדול כל כך, אדרבא צריך שתהיה לו כפרה על ידי הבושות.

*

תנו רבנן קרית שמע ככתבה: משנתנו סוברת כדעת חכמים שנחלקו על רבי בבביתא. לדעת רבי - ק"ש נקראת 'ככתבה' כלומר רק בלשון הקודש. לדעת חכמים - בכל לשון שהוא מבין. טעמו של רבי - שנאמר **"וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה"**, שעל הדברים האלה (= ק"ש) להיות **בהוויתן** (= בלשון הקודש שבה הם ניתנו בסיני). טעמם של רבנן - שנאמר **"שְׁמַע יִשְׂרָאֵל"**, שכל אחד יכול לקרוא בלשון שהוא שומע (= מבין).

מזכרים הדברים: האות ה' המיותרת בפסוק **"וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה"** מלמדת שהדברים צריכים להיות נאמרים כצורתם ולא למפרע.